Ն. 4974 = 1882 ՅՈՒՆԻՍ 30 ՇԱՐԹԷԹՊԻՀ — 23 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ. ՅՈՒԼԻՍ 12 ՇԱՐԹԷՆՊԻՀ = Ն. 4974

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ

Իսթանպոլ իչին սէնէլիկ մէճիտ 10
Կէմրը այ » 5
Իւչ » » 3

Թաշրալար իչին մէճիտիէ 10
Ալթը այ » 5
Բօսթա իւճրէթի պիզէ այիտ տիր.

ԻԼԱՆԼԱՐ

Գէրինճի տէֆա իչին սաթը 8 ղ.
Իքինճի » » » 2 ղ.
Իւչճինճի » » » 1 ղ.

30 ՓԱՐԱ.

Անկարայի Էֆքեար

ՊԻՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻԵԱՍ

Իլան սրբասընա գօնուրմահան իրանաթ ու ինթարաթքն սաթրը 5 ղ.
Մէջթուպաթ Կ. Թ. Փաշոսեան իսմիտ թագրոր
Իսթանպոլտա Դալաքատա Բէնիչէնպէ-պաղարընտա Իրսի խանէնտա Ն. 21։

30 ՓԱՐԱ.

١٢٩٨ ՀԱԶԻՐԱՆ ՀԱ. — ١٢٩٩ ՇԱՊԱՆ ՀԱ.

ՏԱԼԻԼԻՑԷ

Իւչիւնճիւ տէֆա օյարագ պաշ վէքեալէթ մէնէտի ճէլիլի, ֆէխամէթլու տէվլէթլու Սաեիտ բաշա հազրէթլէրինին էօհտէի իսթիհալը ֆէխիմանէլէրինէ թէվճիհ պույրուլմուշ օլմաղլա, օլ պապտէ շէրէֆատը օյան Խաթթը Հիւմայունու հազրէթի Բաթիշահի, տիւն սաաթ օն պուչուգ բատէլէրինտէ ատէթտէն օյան ալայի վալէա իլէ Պապը Ալիեէ կէթիրիլմիշ, վէ հուզուրու միթաա օյան զէվաթը քիրամ միւվաճէհէսինտէ մապէյնի հիւմայունա պաշ քեաթիպի ամուֆէթլու Ռիզա պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի թարաֆընտան թաազիմաթը լաեզգա իլէ գրաաթ օլունմուշ տուր։

ՍՈՒՐԷԹԻ ԽԱԹԹԸ ՀԻՒՄԱԵՈՒՆ

Վէզիրլի մէարիֆմիրիմ Սաեիտ բաշա.

Ապտիլ Ռահման բաշանը հասպ էլիյճապ ազիլէլէ, նէզարմիզտէ տէրքեար օյան սատագաթընը, վէ ումուրու սիեասիեէտէ թէճրիպէնիզէ իսթինատէն, պաշ վէքեալէթ խրամէթի միհիմմէսի էօհտէի իսթիհալընընզա թէֆիլիյզ ու ինսալէ գելընմէզ տուր։ վագթին նէզարէթ ու էհէմմիյէթի մալիմինիզ օյմաղլա, միւքելլի ֆիխամընընզա պիլիթթիֆաղ հէման հիւնի էյֆալի վէզաէիֆի մէմուրիյէթէ պէզլի մէսաեի ու մաղտերէթ օլունսուն։

Ճէնապը Հագ թէվֆիգ ինսան պուեուրսուն, Ամին։

Ֆի 24 շապան սէնէ 99

Իչպու թէվճճիհիս ճէլիլի հազրէթի Բաթիշահի, ֆէխամէթլու տէվլէթլու պաշ վէքիլ բաշա հազրէթլէրի թարաֆը սամիլէրինտէն, սուրէթի զիյրտէ միւնտէրիճ թէլէկրաֆնամէի սամի իլէ միւրաաթը Շահանէէ թէպլիզ, վէ պու թէլէկրաֆնամէնին պիր սուրէթի տէ պաաբը վալէանընը միւրաատինտէն էվվէլ Պապը Ալիեէ քէշիտէ պույրուլմուշ տուր։

Սուրէթի թէլէկրաֆնամէի սամի

Ամանընը ճէլիլի հազրէթի բաթիշահիտէն պու տէֆա տախի պաշ վէքեալէթի մէմուրիյէթի, էօհտէի սէնէավէրիեէ իհալէ պույրուլմուշ օլմաղլա, իլանը մէմուրիյէթէ իպթիտար վէ քեաֆիֆի մէմուրինին տէվլէթի Ալիեէնին վէզաիֆի մէմուրէլէրինի միւսթէգիմանէ վէ բէվկիեէթմէնատէ բուլեէթ, վէ մէլիի նիյմէթի պիմինէթիմիզ Բաթիշահըմզը էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին աղսամ մէգասիտի ճէլիլէի ճէնապը Միւլիւքտարիլէրի թէպաամ սալթանաթը Սէնիեէլէրինին հէր սընֆ ու ֆէրտինին իսթիհսալը քէմալի րիֆահ ու էմնիյէթի, վէ մէմալիքի մահրուսէլէրինին իզտիեաաը էսպապը մամուրիյէթ ու սէատէթի օլտուղունտան, պու գաղիեէի միհիմմէեէ ալէտտէմամ հասրը նազարը տիգգաթ օլունմասընա ինթիզար օլունուր։ ՍԱԵԻՏ

Ֆի 29 հազիրան սէնէ 98

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Սուրիա վիլայէթի մէրքէզ մուհասէպէճիսի Թահսին պէյէ ըիսթպէի սանիեէ սընրֆը միթէմաեիկի,

Սուրիա վիլայէթի մուհասէպէ զալէմի միւմէյիզի Սաեիտ էֆէնտիեէ ըիսթպէի սանիյէ սընրֆը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

ՄԷՍԷԼԷԻ ՀԱԶԸՐԷ

Պու կիւն, անճագ սոն գըրգ սէքիզ սաաթլար զարֆընտա զուհուր էյլէեէն վէզաեէրինին պէեանը.յա իքթիֆա իտէճէկիզ։

Բազար իրթէսի կիւնիւ Ինկիլթէրրա սէֆիրի Պապը Ալիեէ պիր նոթա իրսալ իտէրէք, եիկիրմի սէօրթ սաաթ զարֆընտա Իսկէնտէրիեէ իսթիհքեամարընը թօբլարը գալընրընմասընը հալտէ, Ինկիլթէրրա սոնանմասընը իսթիհքեամաթը մէզքուրէեի թաբա թութաճաղընը պէեան էյլէմիշ տիր։ Խարիճիեէ նազարը բաշա հազրէթլէրի, պունա ճէվապէն, Ինկիլիզ տօնանմասը ախէշ իմտիկի հալտէ, իսթիհքեամընընտան մուգապէլէ օլունմաեաճաղընը պիլիրմիշ, վէ լօրտ Կրանվիլլ իլէ ամիրալ Սէյմուր նէզտինտէ, ճէճլէ իլէ միւնասիպէթսիզ պիր հալ վուգու պուլմամասը իչին, թէվասիթիւ լազմէեէ իճրա էյլէմէսինի լօրտ Տիւֆերինէ ըէճա իթմիշ տիր։

Ախէշ իտիմէկէ տիւն սապահ ալթիրանկա սաաթ 7տէ պաշլանմըշ տըր։ Պունան խապէրի ալընարաղ կիպի, Պապը Ալիտէն Միւսիւրիւս բաշա հազրէթլէրինէ պիր թէլէկրաֆնամէ քէշիտէ օլունարագ, ախէշ իտիմէնին մէնն իտիմէսի իչին լօրտ Կրանվիլլէ լազըմ կէլէն թէպլիղաթը իճրա էյլէմէսի էմր օլունմուշ տուր։

Տիւն էօյլէեէ տօղրու, Պապը Ալի ճանիպի ալիսինտէն, պիլճիւմէ սիֆերի սալթանաթը Սէնիեէեէ ալի մաէլաէ պիր թէլէկրաֆնամէ քէշիտէ օլունմուշ տուր։

Բէամի թէլէկրաֆնամէլէրին ախէշ իտիմէքտէն վազ կէչիրտիկինի խապէր վերմիշ օլմալարընը զանն իթմէկէ հազրըմզ վար տըր, վէ շիմտի շիսպէհէպիզ հէր շէյ շայեանը մէճմունիյէթի պիր սուրէթտէ թէվիեէ օլունապիլէճէք տիր։

(Պու կիւնքի Իսընբուլ էյտիրէ)

—

Իսթընբուլ էքսբրէսին պէեանընա կէօրէ, հէր նէ գատար էվվէլճէ թարաֆը էշրէֆի հազրէթի Բաթիշահէն, Իսկէնտէրիեէ իսթիհքեամաթընտան Ինկիլիզ տօնանմասընա ախէշ իլէ մուգապէլէ իտիմէմէսի իչին էմրի գաթի վիրիլմիշ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, իսթիհքեամարատան պիր միւտէթ ախէշ իտիմիշ տիր։

—

Վազգու պուլան տավէթի մախսուս իւզերինէ Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսի պաշ թէրճէմանը սրը Ալֆրէտ Սանտիսը պու սապահ սէրբաեը հիւմաեունա ուղիմէթ էյլէմիշ տիր։

—

Օթամպուլ զաղէթասը պու կիւնքի նիւսխէսինտէ տէեօր քի, «զաղէթամըզըն մաքինաեա գօնուլաճաղը վագթի, Իսկէնտէրիեէ իսթիհքեամաթը իւզերինէ ախէշ իտիմէկէ խիթամ վերիլտիկինի իշլիթիք. Մըսրըլըլար մէթանէթ իւզրէ հարէքէթ իտէրէք, Ինկիլիզէրէ մուգապէլէ էյլէմիշլէր տիր։ Մըսրը. լըլարտան օյան զաեաթ հազգընտա հիչ պիր մալիմաթ եօգ իսէ տէ, Ինկիլիզէրտէն գըրգ գատար մէճրուհ վար իմիշ։

—

Շիմտի արթըգ, Արապի բաշանը էվամիրի Սէնիեէեէ մուզաեիր օլարաղ, Իսկէնտէրիեէ իսթիհքեամաթընը թէճհիզ իթտիրմէտիկինի պէեան էյլէտիկի վագըթ, իսթիհքեամաթը մէզքուրէեի թամիր վէ թէճհիզ իթտիրաիկի մէրթէպէի սիպարթէ վասըլ օլմուշ տուր։

(Իսընբուլ էյտիրէ)

—

Տէվլէան էյլէեէն պիր շայիաեա նէզարէն, Արապի բաշա, տէվլէթի Ալիեէնին խըթթէի Մըսրրիեէ իւզերինէ օյան հուգուգու հիւքմրանինի թանըմասը.յա պէրապէր, պիր Արապ պիլէ սաղ գալարգճա, էճնէպիլէրին Մըսրը զաաթ էյլէմէլէրինէ միւսաատէ օլունմաեաճաղընը միւպէյեին օլարագ, Պապը Ալիեէ պիր թէլէկրաֆնամէ քէշիտէ էյլէմիշ տիր։

Պէօյլէ տիլավէրանէ պիր թէպլիղաթն լիւզումսուզ օյտուղու աշիքեար տըր, չիւնքի տիվէլի էճնէպիեէտէն հիչ պիրիսի Մըսրը. լըլարտան զաեաթ հազգընտա հիչ պիրիսի մալիմաթ մուֆասսալ ալմաեա միկթէտիր օյամամը իսէք տէ, ատապահն սաաթ եէտիսինտէ Ալէքսանտրա, Սիւէրէպ, վէ Սուլթան Նաման զըրհլըլար թարաֆընտան ախէշ իտիմէկէ պաշլանըլըգը, վէ սաաթ եէտիյի չարեէք կէչէրէք, ումում զըրհլըլարըն թօբ էնատախթընտա պէրտէվամ պուլունմասը, վէ իսթիհքեամաթտան տա մուգապէլէ իտիմէսի իչին էմրի գաթի վիրիլմիշ իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի, իսթիհքեամարատան պիր միւտէթ ախէշ իտիմիշ տիր։

—

Իսկէնտէրիեէ իսթիհքեամաթընընն Ինկիլիզ տօնանմասը թարաֆընտան թօբա թութմասը շիմտի արթըգ օլմուշ պիթմիշ պիր շէյ տիր, պու հազգա մալիմաթը մուֆասսալ ալմաեա միկթէտիր օյամամը իսէք տէ, ատապահնը սաաթ եէտիսինտէ Ալէքսանտրա, Սիւէրէպ, վէ Սուլթան Նաման զըրհլըլար թարաֆընտան ախէշ իտիմէկէ պաշլանըլըգը, վէ սաաթ եէտիյի չարեէք կէչէրէք, ումում զըրհլըլարըն թօբ էնատախթընտա պէրտէվամ պուլունմասը, վէ իսթիհքեամաթտան տա մուգապէլէ իտիմէսի իչին էմրի գաթի վիրիլմիշ տիր։

Էվվէլքի կիւն Ֆրանսըզ տօնանմասը Իսկէնտէրիեէ լիմանընընտան չրգարագ Բօրթ Սաեիտ կէթմիշ, վէ տէրուսի շէհիրտէ պուլունան էճնէպիլէր իլէ տիւվէլի էճնէպիլեէ գօնսօլօսլարը տախի սէֆաեինէ բաքիպէն, լիմանտան տիշարը չըգմըշլար իտի։

Իշպու վէգաեի, հէր նէ գատար շայեանը թէէսսիֆ իսէլէր տէ, մուահէտաթը տիւվէլիեէ իզթիզաբճա, կէրէք տէվլէթլէր իլէ մէվճուտ օյան մուգավէրաթը, վէ կէրէք ֆէրամինի հիւմաեունա ահքեամընընն թաղերիրինէ ասլա մէտար օյամամաեաճաղլար տըր։

(Լա Թէ-ըէ)

—

Վիէննանընն Գրէտիթանսլաթ պանգասը, վէ Պէյլքսրէօտեր վէ Բօչիա նաման թիճարէթ վէ սարրաֆիեէ գումբանեաղարը նամընա օլարագ Մ. Բրիմքերին Բարիտտէ Մ. Հիրշ իլէ միմամլէյհին Ռումելի շըմէնտըֆէրլերի իւզերինէ օյան հուգուգունու թէրք էյլէմէսի իչին բաղարըղա կիրիշմիշ օլտուղու, վէ մէզքիւր հուգուգունա մուգապիլ Մ. Հիրշէ 45 միլիօն ֆրանգ թէքլիֆ իթմէքտէ պուլունտուղու քէսպի սրհհէթ իտիեօր։

(Մընամպոլ)

—

Արմանեա մաղահաթկիւզարը Մ. Հիրշֆէլտ տէվլէթի մախպուսը թարաֆընտան էկլ Բօզ նիշանընընն պիրինճի բի թպէսի վերիլմիշ, վէ բրէնս Պիզմարգ թարաֆընտան պու վէսիլէ ըէտ միւմամլէյհէ կէօնտէրիլէն մէքթուպատա, հիւսնիւ հարէքէթինտէն տօղտաբ իմբէրաթօր կիյեօմ հազրէթլէրինին մէճմուն օլտուգլարը պէեան իտիմիշ տիր։

—

Պունտան իքի այ մուգատտէմ Արապի բաշաեը մէմուրիյէթինտէն տիւշիրմէկէ թէչէպիւս իյլէտիքէրինտէն տօղաեը, Աֆրիգա իշլերիլերինէ նէֆի օլունմաղարընա հիւքմ օլունան զըրգ գատար Մըսրը զապթանընընն ճէզալարը խըտիվի Մըսրը թարաֆընտան թատիլ օլունարագ, մէմալիքի Մըսրրիյէէնին խարիճինէ նէֆի օլունմաղարընա գարար վերիլտիկի մալիմ տիր։

Զապթանը միւմամլէյհիմ պուրաեա կէլիպ, Պէյլերպէյի սէրաեը հիւմաեունու տաեիրէլէրինտէն պիրինտէ իգամէթ իտիլմիշլէր, վէ նէզարէթ ալթընտա սագլանըլմագտա պուլունմուշլար իսէ. պունլար պա իրատէի Սէնիեէ Տէրիսաատէթտէ գալմաղա, վէ եախօտ մէմալիքի էճնէպիեէեէ ազիմէթ իյլէմէկէ պիւսպիթիւն սէրպէսթ պրագըլմըշլար տըր։

(Մընամպոլ)

—

Վազգթըն պու կիւնքի իճմալընտա օգունմուշ տուր։

«Շիմտի մէսէլէի Մըսրրիեէ պիր հալի տէհշէթէնկիզ կիրմիշ, եանի, ալընան մալիմաթ սահիհ իսէ, ամիրալ Սէյմուր, տիւնքի կիւն սապտիէյին տարֆրանկա սաաթ եէտիտէ, տարթարգա սաաթ օնպիր գարարլարընընա թօփ ատմաղա պաշլամըշ տըր։

«Ամիրալ Սէյմուրան էվգա ու ատվարը պարութա ախէշ վերմէք եօլունտա թէհտիտաթ պուլունտուղունու էվվէլճէ եազմըշ իտիք։

«Տիմէք օլուեօր քի, շիմտի պարութա ախէշ վազ օլունմագ ֆիքրի վագը օլմուշ տուր։

«Պու հալէ գարշը տէվլէթլէրին հաքիմանէ տավրանմալարը, վէ պու թօք էնատախթը մատտէսինէ պիր միճատէյի սահիհէի ֆիքրիյէ մուգատտէմի բէնկինի քէսպ իմտիրմէմէլէրի թէմէննի օլունուր։»

—

ԹԷՆԵՐՐԻՒ

Տիւնքի նիւսխէմիզտէ, Ֆրէնքեան Յովհաննէս էֆէնտիյին, պէրայի թէչվիգաթ, Ատանա մէքթէպինէ պիր թագբմ Տիւթուր իհտայլէտիկինի պիրտիրմիշ իտիք, իշթէ պու կիւն տախի մա թէչէքքիր պէեան իտէրիզ քի, Դէորգ էֆէնտի Պոտոսեան, պէրայի թէչվիգաթ, Գէօթահեա միլլէթիմիզ մէքթէպինէ, պիր սէնէլիք Մանգումէ իհտասընա հիմմէթ իյլէմիշ տիր։

Պիզիմ իթիգատը գավիմիզճէ, էկեր միլլէթիմիզտէ եալընըզ եիւզ նէֆէր զէվաթը համիյէթմէնատան չըզբպատա, եալընըզ օնար մէճիտիեէ հիմմէթիյլէ, եիւզ մէքթէպէ պիրէր Մանգումէ իհտասընը միւրատ իտէճէք օլաբար, եիւզէր լիրա իհտա իթմիշ օլմագլըզտան զիեատէ մէնֆաաթ հուսուլինի մուճիպ օլմուշ օլաճաղլարընընտա գաթան շիրքհէ եօգ տուր։

ԹԱՍՀԻՀ

Պու կիւնքի նիւսխէմիզին 3 իւնճիւ եիւզիւնիւն սոն սիթթունունտա 78 ինճի սաթրընն սոն լուղէթի օյան «անկէ» լուղէթինտէն սոնրա «անցան» լուղէթի օլաճագ եէրտէ, սէհվէն ունուտուլմուշ սլտուղունտան, օգուեանլարընընզն ավֆընը թէմէննի իտէրէք թասհիհինէ իպթիչար էյլէրիզ։

Թէլլալ գօմիսիօնճու էնանֆրմզ յուլու պերտէն իթիպարէն պիր շիրքէթ ագտ իտէրէք, մէղքիւր թարիխտէն իշլերին շիրքէթ նամընա կէօրիւլէճէյի բաղպէթլու թիճճաչլարընընզա իթթար իտէրէք, պունտան պէօյլէ միւսաֆաթ իւզրէ հէր հալտ միւնթազամ վէ էճնեեէթլի շարթլար իլէ կէօմրիւճէճ, գումբանեաղարճա իշլերինին սուհուլէթլէ կէօրիւլմէսի, վէ իթթար լտէճէքլերի մահալլերէ կէօնտէրիլմէսի իչին թէահիւտ իտէր, վէ ալավերարարընընզ իչին այրիյէթէն քէֆալէթլէ թասսիս օլունան թահսիլտարլար իլէ թահսիլ օլունաճաղը, վէ թահսիլտարլարտան մասատա շիրքէքեաեա շիրքէթ հիսապը իչին հիչ պիր ագճէ վերիլմէմէսինի իթթար իտէրէք, քեզա շիրքէթէն էվվէլ օլունան ալավերարընը հէր քէսին քէնտինէ այիտ օլուգ, շիրքէթ հիչ պիր շէյ թանըմաեաճաղը իլան օլունուր։

Շէրէֆէթ Բահդէլէր

ԹԱԴԷՈՍ Ե. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Միւմամլէյհ Դալաթատա կէօմրիւք ճատտէսինտէ Ատա խանը գարշըսընտաքի 40 նիւմէրօլու տայիրէնին 3 նիւմէրօլու մաղազասընտա, բեաֆֆէի տավարար հագգընտա, հէր նէվի լէվայիհ վէ միւսթէտիեաթ թանգիմ, վէ Օսմանը, վէ Ֆրանսըզ լիսանլէրինտէն ուսուլ վէ նիզամը վէճճէլէ բրօթէսթօ վէ սէքվէսթրօ վէ սայրէի թէրթիպ, վէ եէքտիկէրէ թէրճէմէ, վէ ճիւմլա կիւնլէրի տախի իճրէթ վերմէկէ գուտրէթի օլմաեան էսհապը մէսալիհին էվրազընը մէհճանէն թարիր էյլէտիկի կիպի, տէվայիրճէ խարիճ էզ մուհաքէմէ իսթիտա թազտիմի, իշարիյէ, ախզ ու իթաճա, բրօթէսթօ, վէ վէքեալէթ, վէ սայրէ թաստիգ իտիմէսի միսիլլու մուամլաթը իճրաեա խուսուսիյէթի օյան պիր շախսընն, մահէլլի մէզքիւրտէ տայիմա հազըր պուլունաճաղընը, թիւճճարանէ վէ քեսրէթի մէշղիլ ասնապընտան պուլունան տաավի միւմէյիզանը միւթէպէրանընա իլան իտէր։

1—10

Ցթամպուլ դաղէթասը տիւնքի նիւսխէսինտէ Ֆար տիւ Պօսֆոր դաղէթասընէն ալէյհինտէ թահգիր նիյէթինտէ պուլունմասընը, վէ Ֆարըն հէյեթի թահրիրիյէսինտէ պուլունան պազը ատամլարընն ալէյհինտէ իտարէի լիսան իթաֆիկինի պէեան իյլէօր։

—

Զանն օլունտուզունա կէօրէ, Իսկէնտէրիեէտէ ամիրալ Սէյմուրուն նէթիճէի հարէքէթի անլաշըլընմասա գատար, գօնֆէրանսընը իճթիմաը թէէխիւր իթմիշ տիր։

—

Իսթըրն Էքսբրէսս դաղէթասընընն տիւնքի նիւսխէսինտէ կէօրիւլմիշ տիր.

Ամիրալ Սէյմուրուն Իսկէնտէրիեէ իսթիհքեամլարընընն թէսլիմինի թալէպ իթտիկինէ տաեիր տէվերան իյլէեէն շայիա պիէսաս տըր։ Ամիրալը միւշարիլէյհ իսթիհքեամլարտաքի թօփլարընը գալտըրըլմասընը թալէպ վէ գալտըրըլմազսա աթէշ իտէճէկինի պէեան իյլէմիշ տիր։

Բազար իրթէսի կիւնիւ պու թալէպ թէճոիտ օլունուպ, սալը կիւնիւ ճէվապ պէքլէնիլմէքտէ իտի։

Ճէվապը մէզքիւր ամիրալը խօշնուտ իթմէսէ պիլէ, հարէքէթին հիկիրմի տէօրթ սաաթ կէրի պրագըլաճաղը իշիտիլմիշ տիր։

—

Ամէրիգա էլչիսի ժէնէրալ Վալլէս, բազար կիւնիւ հուզուրու հաղրէթի Բաշիշահիեէ չըգտըղը կիպի, բազար իրթէսի կիւնիւ տախի, թէքրար մապէյնի Հիւմաեունա ազիմէթլէ, պիր խայլի միւտտէթ միւլագաթը ուէնիեէեէ մաղհար օլմուշ տուր։

—

Վագըթտա օգունմուշ տուր.

Էվվէլքի կիւն գօնֆէրանս ինիզատ իթմէտիկի, վէ Պապը Ալի ճանիպի սամիսինէ հիշ թէպլիղաթ վուգու պուլմատըղը, վէ կէլէճէք իճթիմա իչին կիւն թայեին օլունմատըղը միւսթախպէր տիր։

—

Պէպէքտէ քեային մէշհուր Բօպերթ գէլճին թէվֆիկ միւքեամֆաթ զինէթի եարընքի բէնճէմպէհ կիւնիւ իճրա իտիլէճէք տիր։

—

Թիճարէթ նազիրը Սուպհի բաշա հաղրէթլէրի, Մէաարիֆ իտարէսի սանտըղը մուհասէպաթընը թէտգիգա մէմուր պիր գօմիսիօն թայեին իտէրէք, սանտըղը մէզքիւրու մէօհիւրլէթմիշ, վէ պու տայիրէ մուհասէպէճիսինէ մուվազգաթէն իշատէն էլ չէքտիրմիշ տիր։

—

Շէհրիմիզէ կէլէն սոն Վարնա բօսթա վաբօրույա Ռուսիայը միրալայ Ագսագօֆ Ցէրիսաատէթէ մուվասէլէթ իթմիշ, վէ պուրատան Ֆիլիպէէ ազիմէթ իտէճէկի մէլհուզ պուլունմուշ տուր։

—

Ռումանիա սէֆարէթի թէրճէմանընընն Ֆէնէր պաղչէսինտէ քեաեին խանէսինէ էվվէլքի կիճէ սարիգլէր տիւխուլ իտէրէք պիր թագըմ զիդըյմէթ էշեա չալմըշլար տըր։

—

Ռում բաթրիգի բիւթպէթիւ Իօագիմ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ, Ռուսիա տէվլէթի ֆէխիմէսի թարաֆընտան Սէնթ-Ալէքսանտր նիշանընընն պիրինճի բիւթպէսինէն պիր գրթասը իհսան օլունտուղու իշլիտիլմիշ տիր։

—

Թէրսանէի ամիրէ վաբօրլարընտան Սուտա նամ վաբօր, Զանագ-Գալէասընա վաղ օլունմագ իւզրէ պէշ օն բարէ թօբու եիւքլիւ պիր պիւեիւք տուպաեր արգասընա պաղլաեարագ, տիւն ագշամ Ցէրիսաատէթ լիմանընտան դրեամ իյլէմիշ տիր։

—

Աիթէր դաղէթասընընն բիվաեէթինէ կէօրէ եավէրանը հաղրէթի Բաշիշահիտէն պիր զաթըն մէմուրիյէթի մախսուս իլէ Թէհրանա իզամ օլունմասընա տիւնքի կիւն գարար վերիլմիշ իմիշ։

Պու պապտէ եէնիտէն թաֆսիլաթ ալապիլտիկի հալտէ եինէ մալիւմաթ վերէճէկինի մէզքիւր դաղէթա վատ իտիեօր։

—

Նիու-Եօրգ-Հէրալտ դաղէթասընընն սահիպի Մ. Կօրտօն Պէննէթ քէնտիսինէ մախսուս օլան թէնեզիւհ վաբօրույա տիւն սապահ չէհրիմիզէ մուվասէլէթ իյլէմիշ տիր։

—

Պէհէր հաֆթա Մբսբրա տողրուտան տողրուեա հարէքէթ իտէն Մբսբը Ռուս բօսֆասը, Ցէրիսաատէթտէն հարէքէթի կիւնիւ օլան սիւնքի սալը կիւնիւ հարէքէթ իթմէեիպ, պունտան պէօյլէ Մբսբրա վաբօր իշլէտիլմէսինի թաթիլ իտէճէկինի Ռուս վաբօր գումբանեասընընն Ցէրիսաատէթ աճէնթէսի իլան իյլէմիշ տիր։

—

Կէչէն ճումաա իրթէսի ագշամը Իրան սէֆիրի Մօհսին խան հաղրէթլէրինէ էֆա պույրուլան զիեաֆէթի Սէնիեէտէ, սէֆիրի միւշարիլէյհէ պիր գրթա նիշանը ալի Օսմանի իհսան պույրուլմուշ օլտուղու էլճէվայիպտէ կէօրիւլմիշտիր։

—

Վագըթտա օգունտուզունա կէօրէ, Բիզա բաշա գօնսաղը գարշըսընտաքի Բրօթէսթան քիլիսասը տիւքքեանընտա, իսլամլարէթ ալէյհինէ օլարագ, բումճա պաղը մուզիրը քիթապլար ֆիրուխթ օլունմադտա օլտուղու մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի Բում մահթուսաթը միւֆէթթիշի Վաբօրիսի էֆէնտի թարաֆընտան խապէր ալընըպ, քէյֆիյէթէ նէզարէթի միւշարիլէյհատա իհպար խրիմէս՝ յէ, էվվէլքի կիւն Ամէրիգա պաշ թէրճէմանը հաղը օլտուղու հալտէ, մէզքիւր տիւքքեան թէհարրի օլունուպ, իքի եիւզտէն զիեատտէ քիթապ զապթ օլունմուշ տուր։

—

Խիտավէնտիկեար վիլաեէթի ճէլիլէսի տախիլինտէ վագը Թարլիա գասապասընտա պու քէրրէ տէօրթ Բում մէքթէպի թաթիլ գելընմըշ տըր։

Պու մէքթէպլէրին թաթիլինին սեպեպի, իճրա օլունան իմթիհան բէսմինտէ, Եունան գրալը հաղրէթլէրի իչին տուա օգունտուղու հալտէ, զաթը հաղրէթի Բաշիշահի իչին էտասը ֆէրիզէտէն օլան տուանընն օգունմամբշ օլմասը գազիեէսի իմիշ։

—

Պէյրութ զաղէթալարը Մբսբրատան օրաեա կէլէնլէրին միզասը պէշ պին նէֆէրէ պալիղ օլմուշ օլտուղունու եազբեօրար։ Սուրիա վալիսի հաղրէթլէրի, օրաեա վարիտ օլան մէհաճիրիյին հագգընտա հիւսնի բիտեէթ իթմէսինի, վէ թէսհիլաթը լազմէի էյֆա իյլէմէսինի Պէյրութ մութասարրըֆընա էմր իյլէմիշ տիր։

—

Էֆգոշա, վէ Լիմասոն, վէ Թուզլա էհալիսի իչ հաֆթատան պէրու Իսկէնտէրիեէտէն մէհաճիրէթ իտէնլէր իլէ խայլիտէն խայլի թէզայեիւտ իյլէմիշ տիր։

—

Շահզատէ պաշընտա Վէզնէճիլէրտէ վագը Շէմս Իլ Մէարիֆ նամ մէքթէպի խուսուսինին իհթիեաթ վէ բիւշտիեէ սընքիարը թալէպէսինին, եարընքի բէնչէնպահ կիւնիւ թէվֆիկ միւքեաֆաթ զինէթի իճրա օլունաճագ տըր։

—

Մէքթէպի Սուլթանինին թէվֆիկ միւքեաֆաթ զինէթի էվվէլքի կիւն իճրա իտիլմիշ տիր։

Բէսմի մէզքիւրտա Շէյխ-իւլ-Իսլամ էֆէնտի հաղրէթլէրի, վէ Եուրտի տէվլէթ բէեիսի Աքիֆ Էվգաֆը հիւմաեուն նազիրը Ասըմ, վէ Թիճարէթ նազիրը Սուպհի բաշալար հաղարաթլարը, թէշրիֆաթ Հիւմաեուն նազիրը Մինիր պէյ, վէ քեաթիպի խուսուսի հաղրէթի Բաշիշահի Բէշիտ պէյ, վէ Մէարիֆ նազիրը Մուսթաֆա բաշա, վէ Պահրիեէ նազիրը Հասան բաշա, վէ Իրան սէֆիրի Միրզա Մօհսին խան, վէ Եուրտի պահրիեէ բէեիսի Սիւլէյման բաշա, վէ մէքթէպի Միւլքիեէ միւտիրի Ապա-իւլ-Բահման էֆէնտի, վէ սաեիր մէմուրիյնի քիրամ, վէ էճնէպի միւթէպէրանը, վէ շակիրտանընն բէտէր ու մատէր վէ ազրապալարը հազը պուլունմուշլար տըր։

Մէքթէպին պաղչէսի ղաեէթ մունթազամ սուրէթտէ տօնատըլմըշ օլտուղու կիպի, բէամ Էնտաքընտա իբի պէօլիւք ասաքիրի Եահանէ իհթիրամէն եօլուն էթրաֆընտա տուրմապտա պուլունմուշլար, վէ պիր պանտա մուզիգա տա կիւզէլ բարչալար թէրէննիմ իյլէմիշ տիր։

Բէսմէ սաաթ պէշտէ պաշլանըլմըշ, վէ սաաթ սէքիզ պուչուգտա խիթամ վերիլմիշ տիր։

Էնտաի ըէսմէտ պիրի մէքթէպ նազիրը Իսմայիլ պէյ էֆէնտի, վէ տիկէրի էսպագ տախիլիեէ նազիրը Սաեիտ էֆէնտինին մախսուսի Մէհիտ բիտեէթ իթմէսինի, վէ թէսհիլաթը լազմէի էյֆա իյլէմէսինի Պէյրութ մութասարրըֆընա էմր իյլէմիշ տիր։

—

Էֆգոշա, վէ Լիմասոն, վէ Թուզլա էհալիսի իչ հաֆթատան պէրու Իսկէնտէրիեէտէն մէհաճիրէթ իտէնլէր իլէ խայլիտէն խայլի թէզայեիւտ իյլէմիշ տիր։

—

Շահզատէ պաշընտա Վէզնէճիլէրտէ վագը Շէմս Իլ Մէարիֆ նամ մէքթէպի խուսուսինին իհթիեաթ վէ բիւշտիեէ սընքիարը թալէպէսինին, եարընքի բէնչէնպահ կիւնիւ թէվֆիկ միւքեաֆաթ զինէթի իճրա օլունաճագ տըր։

—

Մէքթէպի Սուլթանինին թէվֆիկ միւքեաֆաթ զինէթի էվվէլքի կիւն իճրա իտիլմիշ տիր։

Բէսմի մէզքիւրտա Շէյխ-իւլ-Իսլամ էֆէնտի հաղրէթլէրի, վէ Եուրտի տէվլէթ բէեիսի Աքիֆ Էվգաֆը հիւմաեուն նազիրը Ասըմ, վէ Թիճարէթ նազիրը Սուպհի բաշալար հաղարաթլարը, թէշրիֆաթ Հիւմաեուն նազիրը Մինիր պէյ, վէ քեաթիպի խուսուսի հաղրէթի Բաշիշահի Բէշիտ պէյ, վէ Մէարիֆ նազիրը Մուսթաֆա բաշա, վէ Պահրիեէ նազիրը Հասան բաշա, վէ Իրան սէֆիրի Միրզա Մօհսին խան, վէ Եուրտի պահրիեէ բէեիսի Սիւլէյման բաշա, վէ մէքթէպի Միւլքիեէ միւտիրի Ապա-իւլ-Բահման էֆէնտի, վէ սաեիր մէմուրիյնի քիրամ, վէ էճնէպի միւթէպէրանը, վէ շակիրտանընն բէտէր ու մատէր վէ ազրապալարը հազը պուլունմուշլար տըր։

Մէքթէպին պաղչէսի ղաեէթ մունթազամ սուրէթտէ տօնատըլմըշ օլտուղու կիպի, բէամ Էնտաքընտա իբի պէօլիւք ասաքիրի Եահանէ իհթիրամէն եօլուն էթրաֆընտա տուրմապտա պուլունմուշլար, վէ պիր պանտա մուզիգա տա կիւզէլ բարչալար թէրէննիմ իյլէմիշ տիր։

Բէսմէ սաաթ պէշտէ պաշլանըլմըշ, վէ սաաթ սէքիզ պուչուգտա խիթամ վերիլմիշ տիր։

—

Պու կիւնքի ճէրիտէի Հավասնտէ կէօրիւլէն աթիտէքի ֆըզրաեը, սըհհիյէ իտարէի պէհիեէսինինն նազարը տիզգաթընա հէվալէ իտէրիզ։

Պիր թագըմ Խրիսթիանլար մարիֆէթիյլէ Թօրգաբու, վէ Եէտիգուլէ, վէ սաեիր մահէլլէրտէ սիրքէ ֆապրիգալարը աչըլարագ պիր չօգ տագճ թալաշլարընտան, իչինէ իսբիրթօ տօլտուրուլարագ, պիր նէվ սիրքէ չըգրըլամագտա, վէ օգգասը օն բարատան եիկիրմի բարաեա գատար սաթըլմագտա տըր։

Մէզքիւր սիրքէ թաշ իւզերինէ տէօքիւլտիւքտէ, տտէթա իւնթինտէ պիր գայնամագ բէյտա օլարագ, թաշը տիլիմ տիլիմ իթտիկի մուայեէնէտէ անլաշըլընեօր իմիշ. պու սիրքէնին սըհհէթի ումումիեէէ մաղալրաթընտան պահսրա պէօյլէ սիրքէ իսբաճ իտէն ֆապրիգալարըն թաթիլինի իսթիրհամ իթմէք իւզրէ, սիրքէճի էսնաֆը պու քէրրէ տաեիրէի տեիտէսինէ պիր արզուհալ թագտիմ իյլէմիշլէր տիր։

—

Օթանտարտ դաղէթասընընն հանկէնտէրիեէտէքի մուխպիրինտէն ալտըղը թէլէկրաֆնամէ տիր։

Խըտիվ հաղրէթլէրի նամիզաճ տըր. Արապի բաշա իլէ պիր միւքեալէմէ իթտիմ. միւշարիլէյհ իգթիզալի հալտէ եարըմ սաաթտա Սիւվէյշ գանալընը գարաեապիլէճէկինի, վէ պունուն իչին, ֆէննէպիլէ հաճէթ օլմաեըպ, ֆէլլահլարընն մուավէնէթի քեաֆի օլտուղունու պէեան իթմիշ տիր. թագըմ թագըմ Արապլար Սիւվէյշ գանալընը կէչմէքտէ տիրլէր։

—

Կ. Պոլիս, 30 յունիս 1882

...Խմբագիր,

Խնդրեմ բարեհաճեցէք հրատարակել հետեւեալը 'ի յայտնութիւն ճշմարտութեան, զոր այլայլել կը փորձեն ոմանք։

Ամասեան էֆի դստեր Մարկե-

---

(247)

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

զաթմագտա օլտուղու հալտէ, մէրգումի տախի Բիէր Լանարիեէ խիթապէն,

—Պէն չաղըրմատարգճա իչէրիյէ քիմնէեի պըրագմամալըսընըզ, –ոէտի։

—Բէք իյի, էֆէնտի...։

Մէրքիւցցա, Լիմնէլ Վարթըն իչին, քէնտիսինի պիր կիւլէր եիւզ իլէ գապուլ իտէճէք տիր, էմէլինտէ պուլունմագտա իտի։

Հալպուքի Լիմնէլ Վարթըն մէրգումու պիր սուրէթի պարիտէ իւզրէ գապուլ իտիպ, վէ աճայիպ պիր պագրշ իլէ տէ պագմագտա օլտուղունտան, հէմ թէաճճիպ իտիպ վէ հէմտէ գօրդմաեա պաշլատը։

Իղթիրապ վէ թէրէտտիւտ իւզրէ տուրա գալըպ, վէ նէ եօլտա լագըրաը աչաճաղընը շաշըրտը։

Լիմնէլ քէլամէ ազազ պիրլէ,

—Էֆէնտի, պու կիւն հէր հալտէ պէնի կէօրմէքլիկի արզու իյլէմիշ իտինիզ, –տէտի մէրգումի սէրթ վէ դուրու պիր սէօյլէյիշ իլէ, –Հէր ո՛է գատար վագթիմին ասպա միւսաատէսի եօգ իտի իսէ տէ, պու ճիւմլէ իլէ տախի արզունուզա բույլի մուվաֆագաթի կէօրթէրմէք իսթէտիմ, լաքին, վագրթ ղայպ իտէմէմ... –Միւրատընըզ նէ իտի, –սէօյլէյինիզ... –ղուլաղըմ սիզտէ տիր։

Մէրքիւցցա պու եօլտա գապուլ օլունաճաղընը տալա ֆիքրինտէն պիկէ կէչիրմէեէրէք, պաշգա եօլտա պիր գապուլիյէթէ պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, թապուրթիյլէ վիրէճէկի ճէվապպարը տա, քէնտի էֆքեար ու էմէլինէ մուվաֆըգ սուրէթտէ հաղբրլամըշ իտի։

Թապուրթիյլէ եէնիտէն եէնի ճէվապլար թէտարիքինէ իհթիեաճ կէօրտիւ։

Վէ պու ճիւմլէ իլէ տախի չաբուգ սուրէթտէ իֆատէյի մէրամ իթմէքլիկէ մէճպուր օլտուղունու պիտիկինտէն, քէքէլէեէրէք,

—Պէնիմ իչին պու կէօրիւմէքլիք միւսաատէսինի զաթընըզտան իլթիմաս իտէն զաթ, եանի Պրաուն վէ Տիանէյ գումբանեասը վէքիլի, էֆէնտի, օլ պապտէ սիզէ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէտի մի իտի... –տէտի։

—Մէրգումուն պանա սէօյլէտիկինէ կէօրէ, պանա վիրմիշ օլտուզունուզ թահվիլլէրի տիւնքի կիւն թէէտիյեէ իտիպ գուրթարմամըշ սընընզը, իչթէ պունտան իպարէթ տիր, –տէյի ճէվապ վիրտի Լիմնէլ սօուգ պիր մուամէլէ իլէ, –վէ հաթթա բէքտէ իպրամ վէ բէճա իթմիշ օլտուղունուզտան, սիզէ եիկիրմի տէօրթ սաաթտա միւհլէթ վիրմէքլիկէ հիմմէթ իթմիշ տիր։

—Պունունլա պէրապէր, մէկէրչի պաշըմընզա կէլմիշ օլան եէնի պիր ֆէլսաֆէթի պիլմի՞րմէտի մի իտի։

—Մէզքիւր ֆէլսաֆէթ սիզին իչինէ գատար պիւյիւք պիր ֆէնալըգ օլմուշ իսէ, պէնիմ՝ իչին տախի այնի տէրճէճէտէ պիր ֆէնալըգ օլմուշ տուր, չինքի քէնտի թահվիլլէրինիզի գուրթարմամագտասընընզ...։

—Էվվէթ, էֆէնտի, իչթէ սիզտէ կէօրմէքտէսինիզ, պէտպախթըգ ալթընտա էգիլմէքտէյիմ...։

—Իշ իչինտէ պէտպախթըգ ֆալան պաղըլմազ, – տիյէրէք մէրգումուն լոգըրարընը գաթ իյլեալի Լիմնէլ,– Պաշընընզա կէլմիշ օլան ֆէլսաֆէթլէր, սիզին եա միւպթէարլիկինիզտէն, վէ եախսա տիվանէլիկինիզտէ՞ն նէչէթ իթմիշլէր տիր, –չէօյլէ քի, էկէրչի կէմիլէրինիզի սիկուրթաեա վաղ իթմիշ օլտա ի. ալինիզ. շիմտի պէօյլէ նէ սըղրաշմագլըղա մէճպուր օլուպ, վէ նէ տէ եանըլըպտա սիպէ էճիյէթ վէ իթիպար իտէնլէրէ զարար վիրմէքլիկէ գալգըշըր իտինիզ...։

Մէրքիւցցա տիթրէմէկէ պաշլատը վէ պաշլընը էօնիւնէ էյտի։

—Հագգընընզ վար տըր, էֆէնտի, –տէտի մէրգումի քէմալի թէվֆուզ իւզրէ, վէ եավաշճաճըգ սէօյլէեէրէք, –վագտա, օլ պապտէ չօգ համագաթլըգ իթտիմ, չօգ գուսուրտա պուլունտում, վէ շիմտի թագսիրաթըմը տա թանըմագտաեմ... չի՛չարէ, արթըգ կէչէն կէչմիշ տիր, արթըգ պունտան սօնրա ագլըմը պաշրմա ալմալըեըմ, պու ֆէլսաֆէթ պէնիմ իչին պիւյիւք պիր տէրս օլմալը տըր...։

Լիմնէլ թէքրարէն մէրգումուն քէլամընը գաթ իլէ,

—Արթըգ պունտա՞ն սօնրա մը... –տէտի մէրգումա պէղաեէթ տէրճէճէտէ պիր իսթիհզա իւզրէ, – տիմէք տիր քի սիզին հալէա իսթիգալ հագգընտա տախի իւմիտինիզ պուլունմագտա տըր, էօյլէ՞ մի։

—Պէնիմ իսթիգալիմ, էֆէնտի, անճագ սիպէ թապի պուլունմագտա տըր, վէ հիչ մէճմուլ իթմէմ քի, պէնտէնիզ մուավէնէթ իտիպ պատիի սէլամէթիմ օլաճագ եերտէ, պատիի խարապլեէթիմ օլմագլըղը ըէվա կէօրէսինիզ...։

—Նա՞սըլ պագալըմ։

—Պէնտէնիզ զաթէն, պու այ վատէսի պիթմիշ օլան պօրճլարըմը վիրիպ թէմիզլէմիշիմ տիր... – վէ եալընընզ սիզին Պրաուն վէ Միանէյ գումբանեասընա թէսլիմ իյլէտիկինիզ թահվիլլէր գալմըշլար տըր... – իզհարը ատալէթէ հիմմէթ իտինիզ... մէկէրչի տիւնքի կիւն պիրտէն պիրե օլ գատար ճէօիմ պիր մէպլաղը թէտարիք իտէրէք թէէտիյեէ իտէպիլո՞ր մի իտիմ, հալբիմ զաթընը՛զ օլունուզ, վէ պիր քէրրէ վիճտանընընզա, սիզ քէնտինիզ սիւալ իտինիզ։

—Էվվէթ, թէտարիք վէ թէէտիյեէ իթմէլի իտինիզ, չիւնքի մէզքիւր թահվիլլէրի, կէօրիւտիւկիւ անտէ թէէտիյեէ իթմէք իւզրէ իմզալամըշ իտինիզ...։

—Շիւբհէսիզ, ֆագաթ, – (պիզզաթ քէնտինիզ, Փարիստէ միւսիւ Մարսիալըն խանէսինտէ) – մէզքիւր թահվիլլէրի պէօյլէ պիրտէն պիրե, վէ հէփսինի պիրտէն մէյտանէ չըգարըպ տա բարա իսթէմէքլիկին, քէնտի մէնֆաաթընընզա թօգունաճաղընը սէօյլէտի իտինիզ։

—Քէնտի մէնֆաաթըմը անճագ քէնտիմ տիւշիւնէպիլիրիմ, էվվէթ քէնտիմ տիւշիւնէպիլիրիմ, էֆէնտի... – պէն քէնտի հուգուգումուն խարիճինտէ պիր լագըրաը իթմէքտէ, վէ պիր չէյ իսթէմէքտէ տէկիլիմ։

—Վագտա էօյլէ տիր, օնու քիմսէ ճէրհ իտէմէզ,– ֆագաթ, չունտախի սահիհ տիր քի, զաթընընզ մէզքիւր հուգուգունուզդա, պէնտէնիզին մէմֆաաթինի՞ մուճիպ օլմագտասընընզ.– զաթընընզ իւզրինտէ միւշահէտէ օլունմագտա օյան հիստէթ, հէմ պէնիմ խարապլեէթիմի մուճիպ օլուպ, վէ հէմտէ սիզին զարարը ազիմինիզ... – շիմտի պէնտէնիզ սիզտէն, եէնիտէն եէնի ագճէճէ պիր մուավէնէթ իսթէմէյիպ, իլա եալընընզ միւսաատէնիզի ըէճա իյլէմէքտէյիմ... – էկէր եալընընզ պիր ուֆագ միւրատ պէեան իտէճէք օլանընընզ, Պրաուն վէ Սիանէյ գումբանեասը թարաֆընտան, պէնտէնիզ խայլի միւտտէթ միւհլէթ վիրիլէճէկինտէ

ղիին, իր հօրը տունը եղած ատեանին տարփածուն եղող Աթթարեան Առաքել անուն անձին հետ կարենալ ամուսնանալու համար, իր երկամեայ ամուսինն սպաննելու փորձ փորձած ըլլալը հաստատեալ ճշմարտութիւն մ'է, նոյնպէս այրասպանութեան սոյն քստմնելի ոճիրին Թովմազօ Վիշէնեան անուն երիտասարդին գործակից (քօմփլիս) եղած ըլլալը հաստատեալ և վճռեալ է, և իրենց այս յանցանաց համար Երեքական տարի թիապարտութեան (կալէռ) դատապարտուած ըլլալնին աշխարհածանօթ իրողութիւն մ'է, և ասոնց յանցանքն ու դատապարտութիւնը Նախաքննիչ ատեանին և Վերաքննիչ (խրթինաֆ) դատարանին կողմանէ վճռուած և Վճռաջինջ (թէմեիզ) ատեանին կողմանէ ալ վաւերացուած է։

Իրաց այս վիճակին մէջ, յորում սոյն քնտանեկան դժբաղդ դատը իր լուծումն ստացած էր, և այլ ևս քնաւ տարակոյս մնացած չէր, ինչպէս Ամասեան էֆ.ի դստեր Մարկերիդին, նոյնպէս և Վիշէնեան Թովմազօին յանցապարտութեանը, ահա՝ Թովմազօի մայրը աղերսագրով մը Օգոստափառ Կայսեր բարձր գթութեանը դիմելով իր որդւոյն ազատութիւնը խնդրած էր։

Բարեխնամ կայսրն ալ, ըստ իր գթառատ բնաւորութեան իր վեհապետական իրաւամբը ներումն շնորհած էր, որով ազատած էր Թովմազօ իր պատիժէն, զոր լրացնելու համար դեռ երկու տարի պէտք էր, զի արդէն մէկ տարիէ իվեր բանտարկեալ էր նա։

Արդ՝ ամեն անոնք, որք գիտեն Վեհապետական ներողութեան շնորհին իմաստը, զարմացան լսելով որ փաստաբան Սարաճեան Թորոս էֆ. որ սոյն դատը վճռաջինջ ատեանին մէջ կրանցնելով պարտութեան վերջին ծայրը հասած էր, Վեհապետական այս շնորհքէն օգուտ քաղել ուզելով ինքզինքը իր փաստաբանական արհեստին մէջ յաջողակ երեւցնելու համար, քանի օրէ ի վեր տեղեկներ և խանութներ շրջելով կը համարձակի պարծիլ բսելով թէ, տեսա՞ք, ես ինչպէ՞ս մեծ ավօգտի եմ, չըսի՞ ձեզի թէ Թովմազոն պիտի ազատեմ, ահա՝ ազատեցի»։ զարմացան կ'ըսեմ Թորոս էֆէնտիի այս անոտի պարծանքը լսողները, մինչև իսկ վրան խնդացին, քանզի գիտնալով թէ օգոստափառ և բարեգութ կայսր, գթալով Թովմազօի և նորա ընտանեացը վրայ, ներողութիւն շնորհելը, ոչ թէ նորա բնաւորութեան հաստատեալ և վճռեալ յանցանացը, այլ միմիայն նորա կրելիք երկամեայ մնացորդ պատիժին համար է, և թէ այսպիսի պարագայի մէջ անձնական դատախազին իրաւունքները անդամ՝ ըստ օրինի անկորուսանելի են։

Մինչդեռ Թորոս էֆէնտիի հապանծութեանը վրայ ծիծաղելիս չէինք կարող բռնել, ահա երէկուան Մասիս լրագիրը վերոյիշեալն պարծենկոտութիւնը գերազանցեց. որովհետեւ պաշտօնական և վերջնական վճիռներն ալ այլայլելու քաջութիւն ունեցաւ Մասիս, հակառակ իւր հանրածանօթ խոհեմութեան և ճշդապահութեան։

Մասիս կըսէ թէ, Ամասեան էֆէնտիի դստեր Մարկերիտին դէմ իւր ամուսնոյն դատը վճռաջինջ ատեանին վերաքննութեանը ներկայացած էր. այժմ կիմանամք թէ յիշեալ ատեանին վճռագիրը դեռ ոչ մի կողման չհաղորդուած, Վեհ. Սուլթանին բարձր հրամանաւ շաբաթ օրը բանտէն արձակուեր է Թովմազօ։

Մասիսի այս հրատարակութիւնը սխալ է, զոր անշուշտ իւր փատհութիւնը չարաչար գործածելով, ըսել կուզեմք զինքը խաբելով հրատարակել տուած են։

Որովհետեւ Ամասեան էֆէնտիի դստեր Մարկերիտին դատը վճռաջինջ ատեանին վերաքննութեանը ներկայացած ատենը չէ որ Վեհ. Սուլթանը ներումն շնորհած է Թովմազօի, այլ Ամասեան էֆէնտիի դստեր Մարկերիտին դատը ճիշդ Երկու ամիս ի վեր վճռաջինջ ատեանին մէջ իր վերջնական որոշումն ու էջմիածնոյ ապանաք եւև Վեհ. Սուլթանը ներումն շնորհած է Թովմազօին երեքամեայ թիապարտութենէն մնացորդ երկամեայ պատիժին. ըսել կուզեմք թէ դատը վերջնական կերպով աւարտած, վճռուած և ինչպէս Մարկերիդին, նոյնպէս Թովմազօին յանցապարտութիւնը ըստ օրինի հաստատուելէ և ճշմարտութիւնն ու արդարութիւնը երևան եկնելէ երկու ամիս ետքը օգոստափառ Կայսեր ներողութեան շնորհքը տեղի ունեցած է. ասի նուիրական իրաւունք մ'է, զոր Վեհապետքն ուներն և ի գործ կը դնեն, ինչպէս մեր բարեխնամ և գորովագութ Կայսրն ալ ի գործ կը դնէ տարուան մէջ քանիցս անգամ ներում շնորհելով շատ մը բանտարկելոց, որպէս նաև անցեալ շաբթու, ըստ իւր գթասէր և ներող բնաւորութեան, իւր ծննդեան տարեդարձին առթիւ 19 բանտարկելոց ներումն շնորհեց։ Նոյնպէս ուրիշ անգամ մասնաւոր պարագայներու մէջ ալ գթատման պատժոյ դատապարտեալներու վրայ գթալով Վեհ. Սուլթանը, նոցա պատիժը թեթեւցուցած է և ուրիշ պատժոյ դատապարտեալներու ևս բոլորովին ներելով ազատ արձակել հրամայած է։

Մասիս կըսէ նաև թէ այս դատին մէջ Հայոց ի ճարտար փաստաբան Թորոս էֆ. վերոյիշեալ Թովմազօին յանցապարտ ըլլալը վճռուելէն զկնի նորա ևս փոխանորդութիւնն ստանձնելով զայն ազատելու աշխատիս ու յաջողիլը (.՝), մեծ պատիւ կը բերէ Սարաճեան էֆ.ի անժխտելի տաղանդին։

Մենք չեմք գիտեր Սարաճեան էֆ.ի անժխտելի տաղանդ ունեցած ըլլալը կամ չըլլալը, այլ սա՛ միայն լաւ գիտեմք թէ այնպէս Մասիսին կարծածին պէս Սարաճեան էֆ.ի յաջողութեամբը չէ բնաւ Թովմազօի ազատիլը այլ Վեհ. Սուլթանին շնորհիւը, զի վճռաջինջ ատեանին կողմանէ՝ դատապարտութիւնն ու յանցապարտութիւնը վաւերացուած անձը կարող չէր Սարաճեան էֆ. այլ ևս ո՛ և է դատարանի մ'առջև արդարացնելու, ինչպէս որ ալ չկրցաւ, և Վեհ. Կայսրը ըստ իւր գթառատ բնաւորութեան ներեց նորա պատիժը. հոս Մասիսին ճարտար փաստաբան Սարաճեան Թորոս էֆ. ինչ դեր ունեցած կըլլայ անտեսման պարտութեան՝ ի գատ, որոյ վճռաջինջ ատեանին ներկայացուցած 11 յօդուածէ բաղկացեալ «չայեանը միմիայա լաեիհան» անհիմն և ընդունելութեան անարժան համարուեցաւ։

Սպասենք ուրեմն որ քիչ օրէն վճռաջինջ ատեանէն երկու կողման հաղորդուելիք վճռագիրը հրատարակուելով տեսնուի ճարտար փաստաբան Թորոս էֆէնտիին փաստերուն (.՝) արժէքը։

Թովմազօի գորովագութ կայսրը շնորհին արժանանալն ըստ ինքեան ընդհանուր ժողովրդեան շնորհակալութեանն արժանի է, քանզի ո՞վ չգիտեր թէ սոյն երիտասարդն ուրիշ անփորձութեամբ քան գիտակցութեամբ գործակից եղած է. այլ քանի՞ ցաւալի է որ այս տեսակ շնորհ մը, Թորոս էֆէնտիի պէս փաստաբան մը —զոր ճարտար կ'անուանէ Մասիս— շահու և համբաւի ակնկալութեամբ, իրր իւր յաջողութեան արդիւնքը ներկայացնել կը ճգնի։

Ց.

Ֆիլմագը էօյլէ տիր, Մասիսին մէջքիւր ֆիլքրի եանլըշ տըր, Թովմաղնուն աֆվը Շահանէեէ նայիլ պույրուլմադըղը, պիր ավօգաթ մաարիֆէ՛ի վէ պիր գապահ՝. սըզլըգ ալ իսի օլմաեբպ, իլլա, մահզա պիր յուլթի ու ինայէթտէն ի. պարէլթ տիր։ Ի պէ՛օյէ մէրհամէթ. էր Զաթը չէվ՛ի թսիմաթը հաղրէ. թի Շէհրիեարիէրի շանը չէրիֆէ. րինտէն օլտուղունատան, հէր քէս մէսրուր պուլունուպ, վէ իպրազը թէշէքքիւրի ազիմ իյլէմէքլիկէ պօրճլու տուր։

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Եգիպտոսի գաղթականք. —Քաղաքապետութիւնը, —Սուլթան Համիտ կայսեր ծննդեան տարեդարձը. — Սարայքէօյի երկաթուղւոյ գծին բացումը. —Նոր կամուրջ մը. —Ֆայոում շոգենաւին քերած գաղթականները. —Գեռնաշարժ. —

Իզմիր, 24 յունիս 1882.

Քաղաքը տարօրինակ երևոյթ և շարժում մը առած է քանի մը շաբաթէ ի վեր, Եգիպտոսէն հոս փախչող գաղթականներով։ Գրեթէ ամեն օր շոգենաւները Ալէքսանդրիայէն ամեն ազգէ փախստականներու բազմութիւն մը կը բերեն հոս։ Քարափին (քէ) վրայ գտնուող պանդոկները լցուած են ճամբորդներով, թաղերու մէջ իսկ տուներ կը վարձուին եռամսեայ և վեցամսեայ պայմանաժամով, սա թէութեամբ որ պէտք եղած կահ կարասին ալ միասին ըլլայ։ Վարձու գիները չափէ դուրս սղութիւն մը ստացան, տուներ կան որ եռամսեայ վարձուած են քանի մը Պարսիկ վաճառականներու մինչև 80 և 60 ոսկիի։ Գաղթականութիւնը ամառ եղանակին հանդիպելուն, տանուտերք աղէկ շահագիտութեան ասպարէզ մը դտան իրենց, ինչու որ արդէն Իզմիրցիներու մեծ մասը հիմա գիւղերը կը գտնուին, և փոխանակ իրենց քաղաքի տուներուն մէջ ձրի պահակներ բռնելու, դրամով պահակներ գտան։ Գաղթականները ուտելիքի և խմելիքի մասին ալ եղած առուտուրներուն նոր շարժում մը աւելցուցին, հաշիւ կըլլայ որ իրենք միայն օրը 1000–1500 ոսկի կը ձգեն հրապարակին վրայ։ Ճաշարաններու մէջ ալ կերակուրներու գիները քսան երեսուն բարայ վրայ դրին, ամեն բանի առատութիւն կայ թէև, բայց շահագէտներու անխղճութիւնը սահմանէ անցած է. Բան մը չկայ որ որոշ գին մը ունենայ, ամեն ոք իր կամքին և հաճոյքին համեմատ գին մը կորոշէ, և ամենևին գնողին փոքր իրաւունք մը իսկ չձգեր խօսելու։

—

Քաղաքապետութիւնը ամենևին այս կարգի հարկաւոր պէտքերու վրայ նայած չունի, երեք տարի է որ կըսէ Ռէֆորմ լրագիրը, արտիքներու գիները հարիւրին քսան, երեսուն նուազած են, բայց և այնպէս հացը մի և նոյն գինով կը ծախուի։ Իրաւ է որ քաղաքապետական խորհրդոյ այս լռութիւնը հացագործները և ալիւրի վաճառականները կը քաջալերէ, սակայն միւս կողմէն հասարակութեան ալ շատ վնաս կուտայ, նա մանաւանդ չքաւոր դասին։ Բերքերը տառատեն և անընդհատ ամեն օր ներսէն կուգան, հետևապէս չենք գիտեր թէ քաղաքապետութեան այս լռութիւնը ի՞նչ նպատակի կը ծառայէ։ Շատ անգամ բողոքած ենք այս մասին կաւելցնէ Ռէֆորմ, ոտկայն ի՞նչ օգուտ որ երբէք արդիւնք մը ունեցած չեն մեր բողոքները, և իրաց այս գէշ ընթացքին վրայ տարբերութիւն մը տեսնուած չէ։ Քաղաքապետական ժողովը որ երկու շրջանակի բաժնուած է, շատ գործ տեսնելու համար կարծենք, քաղաքին մաքրութեանն ալ հոգ տարած չունի ամենևին. թէև շատ տեսակ տուրքեր կառնուի ժողովուրդէն, բայց ասոնց փոխարէն շօշափելի հատուցում մը չկայ։ Ամեն փողոցի մէջ ապականութիւն կայ, մանաւանդ այս ապականութիւնը կրնայ մակարերուիլ թէ ամառուան տաք եղանակին մէջ որքան անտանելի կը դառնայ։ Ուժգին հով մը եղած ատեն դրեթէ անկարելի է որ մարդ կարող բլայ բաց աչօք քալել և չը նեղուիլ, ինչու որ հողերու, խուխներու և աւազներու հետ խառն աղբերու հոտանք մը մարդուս երեսը դէմքը կը ծածկեն։ Ուռողել բսուած բանը չկայ այս քաղաքին մէջ, շատ բաղդաւոր կը սեպուի այն մարդը որ անանկ թաղ մը կը բնակի ուր տեղի դրացիները մարդասիրութեամբ շաբաթը անգամ մը, հինգշաբթի և աղէկ սովորութեան մը հետևելով, իրենց տունին առջևի քարայատակները կառոգեն ու կաւելեն խնամքով։ Եթէ այս ալ չըլլայ նէ շատ թաղեր կնստավայրենին. բնակեալ անապատներու վիճակը պիտի առնեն։ Մեր կարծեօք քաղաքապետութեան գլխաւոր և առաջին պարտքն է քաղաքին առողջապահական վիճակին և մաքրութեան հոգ տանիլ ամենէ առաջ, և ետքը ուրիշ խնդիրներու ալ նայիլ, եթէ միտք և դիտաւորութիւն կայ նայելու. բայց եկո՛ տես որ մեր քաղաքապետութեան ծրագրին մէջէն բոլորովին այս բանը սրբուած է, ամեն բան միտքերնին կիյնայ կայծակի արագութեամբ, բայց առողջութեան և մաքրութեան խնդիրը ամենևին։

—

Անցած երկուշաբթի զիշեր Վեհ. Սուլթան Համիտ կայսեր ծննդեան տարեդարձը կատարուեցաւ բաւական շքեղութեամբ։ Կառավարութեան պալատը, զինուորանոցը և ուրիշ խել մը հասարակային շէնքեր դրօշակներով և գոյնզգոյն լապտերներով զարդարուեցան։ Հետեւեալ օրը կայսերական պահակ զրահաւորը դրօշակներով զարդարուեցաւ, և կէս օրին թնդանօթներ արձակուեցան անկից։

—

Առջի շաբթուան մէջ, չորեքշաբթի օր Սարայ քէօյիւ երկաթուղւոյ գծին բացման հանդէսը կատարուեցաւ։ Յատուկ շոգեկառք մը նոյն օրը առտուն Իզմիրէն մեկնեցաւ բազմաթիւ հանդիսականներով, որոնց մէջ էր նաև վալի Ալի բաշան։

Հոնտեղ կառքերը պատրաստ ըլլալով, վալի բաշան և իր հրաւիրեալները անմիջապէս մեկնեցան դէպի կամուրջը գնալու։ Իրենց ետեւէն ստուար բազմութիւն մը կ'երթար հետիոտն «հուրրա» պոռալով։ Երբ կամուրջին գլուխը հասան Մ. Ռօք Վիթալիս, Միլաեէթին երկրաչափը հոն կ'սպասէր որպէս զի կամուրջին յանձնման պաշտօնական գործողութիւնը կատարէ։ Մ. Ռօք Վիթալիս յետագայ խօսքը ուղղեց վալիին «պատիւ ունիմ ձեր վսեմութեան յանձնել սոյն նէտիգի վրայ ձգուած կամուրջը, գործ մը որոյ ձեր վսեմութիւնը նախ և առաջ սկզբնական քարը դրաւ, և որու վրայ ամեն կերպ աշխատութեանց դիւրութեան օգնեց»։ Ասկէ ետքը երկրաչափը Ալի բաշային ներկայացուց Մ. Միշէլ Գարմանեօլան, որն որ կամուրջին շինութիւնը իր վրայ առած էր։ Մանիսայի շէյխերը և հոճաները իսկոյն կամուրջին գլուխը շրջանակ մը կազմեցին և սկսան հրապարակաւ աղօթքներ բնել, և երկար կեանք մաղթել Նորին Վեհափառութեան Սուլթան Համիտ կայսեր և անոր արժանաւոր ներկայացուցչին համար։ Ալի բաշան կամուրջը անցաւ իրեն հետեւորդ ուղեկցելով տեղական կառավարութեան պաշտօնեաները, խումբ մը զինուորներ և երաժիշտներ, որոնք Իզմիրէն ընկերացած էին իրեն։ Կամուրջին միւս գլուխը հասնելով, Ալի բաշան բազմութեան սրտագին ողջոյններուն յուզեալ սիրտով պատասխանեց, և քանի մը խօսքեր ուղղեց իր շնորհակալութիւնը յայտնելով թէ տեղական կառավարութեան, թէ Մանիսայի հասարակաց շինութեանց յանձնախմբին, որոնք ամեն ջանք բրեր էին սոյն գործը ի գլուխ հանելու համար։ Ալի բաշան իր շնորհակալութիւնը յայտնեց նոյնպէս երկրաչափներուն և կամուրջը շինողներուն, որոնց աշխատութիւնը Սարուխանի վաճառականութեան խիստ շահաբեր եղաւ։ Կամուրջը ձգելով Ալի բաշան և իր հիւրերը կայարանի մօտ գրտնուող Մահմուտ պէյին պարտէզը գացին, ուր տեղ հացկերոյթ մը պատրաստուած էր քառասուն հոգւոյ համար։ Զինուորական երաժշտութիւնը անընդհատ կը շարունակուէր հացկերոյթի բոլոր միջոցին, և Մահմուտ պէյ Մ. Գարանէոքիի, Մանիսայի հասարակաց շինութեանց գլխաւոր երկրաչափին հետ, հարկ եղած պատիւն ու ընդունելութիւնը կը կատարէր։ Մեկնելու ատենը հասած ըլլալով, այս սիրային հաւաքումը վերջ առաւ սրտագին «հուրրայով» մը, ետքը հանդիսականք դէպի կայարանը սկսան դիմել, առաջնորդուելով խուռն բազմութենէ մը, որ կ'ուճապարէր վերջին անգամ մ'ալ ողջունելու վալին։

Հէրմիւսի կամուրջը 144 արշին երկայնութիւն և 6 արշին լայնութիւն ունի։ Կամուրջը եօթը անցք ունի, որոնք հաստատուած են իւրարու կցեալ ձուլածոյ սիւներու վրայ։ Ամեն ոք կամուրջին գեղեցկութեան վրայ հիացած է, գալով անոր տոկունութեան կ'ենթադրուի որ 300,000 օքա բան կրնայ տանիլ։ Այս վերջին պատահութեամբ իսկ, կրցաւ տանիլ առանց փոքրիկ ցնցումի մը գրեթէ երեք հազար մարդոց բազմութիւն մը որ անկէ ան-

—

Ալէքսանդրիոյ փոխստականներու թիւը օրէ օր կ'աւելնայ։ Մինչեւ հիմայ Իզմիրի մէջ 4,000 հոգի կը հաշուուի։ Առջի օր Ֆայում շոգենաւը 150ի չափ ճամբորդ բերաւ, որոնցմէ 106ը Եգիպտոսէն էին և 30ը Ռուսոսէն։ Այս ճամբորդներու մէջ քանի մը պաշտօնատարներ ալ կային, ինչպէս նաև Նուպար բաշային որդին Պօղոս Պէյը։ Նոյն օրը ասոնք Պօլիս ուղեւորեցան։

—

Անցեալ շաբթուան մէջ քանի մը անգամ գետնաշարժ եղաւ։ Ցնցումները բաւական ուժգին էին և սաստիկ երկրային դղրդիւնով մը միացած։

Ց. Բաբէլեան

ԽՈՒՍՈՒՆԻ ԻԽԹԱՐ

Գլուխ. ք–Ամասա օթելճի սին. ֆոր Ա. Ա. ա խապէր վէրիրիզ քի, ուչ կիւնէ գատար իլան պէտէրի օլարագ տէ.ին օլան պիր ատէտ լիբայի Օսմանիէի մաթպաամըզա իրսալ իթմէտիկի հալտէ, քէնտի իշպու ճէնԷՐԱԼԻԿԻՆԻ ալէնէն իլան իտէճէկիզ տիր։

Տէր,

Կրթարանիս Տնօրինութիւնն պատիւ ունի Ծանուցանել զի Զ. Տարւոյ ընդհանուր հարցաքննութիւնք Ուսանողաց պիտի սկսին յառաջիկայ հինգշաբթի օր, ի 1ի 13 յուլիսի. բստ հետեւեալ կարգացուցին.

Յուլիս 1, Եշ. – Քրիստ. Վարդ. (Նախակրթ. կարգաց). – Պատմ. Հայոց (Նախ. Ա. և Բ. կարգաց)։ – Պատմ. Մ. Գրոց և Ընդհ. (Ա. Բ. և Գ. կարգաց). – Պատմ. Ընդհ. և Աշխ. (Դ. կարգի)։

Յուլիս 2, Երք. – Թուրքերէն (բոլոր կարգաց). – Ֆրանսերէն (Ա. և Բ. կարգաց)։

Յուլիս 3, Շբ. – Ֆրանսերէն (Բ. Գ. և Դ. կարգաց). – Հայ. (Ա. կարգի)։ – Հայ. Բնական Պատմ. և Համարոյ. (Նախակրթ. կարգաց)։

Յուլիս 4, Կիր. – Հայերէն (Բ. Գ. և Դ. կարգաց). – Համարոյ. (Ա. և Բ. կարգաց). – Յունարէն (մասնաւորաց). – Տիեզերագր. (Դ. կարգի). – Դիտագրութիւնք և Գեղեցկագրութիւնք ի տես։

Յուլիս 5, Բշ. – Բնական Գիտութիւնք (բոլոր կարգաց). – Աշխարհագր. (Նախակրթ. կարգաց)։

Յուլիս 6, Դշ. –Անգղիերէն (բոլոր կարգաց). – Ուսողութիւն (Բ. Գ. և Դ. կարգաց)։

Յուլիս 7, Դշ. – Աշխարհագր. (Ա. Բ. և Գ. կարգաց). – Տիեզերագր. (Դ. կարգի). – Երկրաչափ. սկզբունք (Ա. կարգի)։

Քննութիւնք կըսկսին առաւօտեան ի ժամ 2 բստ Թուրքաց և կը տեւեն մինչեւ 10 միայն 1½ ժամ դադար լինելով ի կէսաւուր։

Տնօրինութիւնս պատիւ ունի յուսալոյ ի Ձեզ՝ թէ պիտի հաճիք խրախուսել զաշակերտութիւն Կրթարանիս Ձեր և Ձեր բարեկամաց ներկայութեամբ։

Որում Ճնամ ակնկալու
Հիմնադիր Տնօրէն
Յ. ԳՈՒՐԳԷՆ

25 յունիս 1882,
Օրթաքէօյ

ԻԼԱՆԱԹ

Սագօնիանքն 102 ինճի բիեան գօսու հազիրան 21 վէ 22 տէ քէշիտէ օլուն, թարագիրմըզդան սաթըմըզ օլան պիլէթլէրտէն աթիտէքի նիւմերօլարա իսապէթ իթմիշ օլտուղունտան, համիլլերի կէլիպ ագճէլէրինի ալմադա տավէթ օլունուրլար։

Նօ. 25 779· 25·846· 53·575· 96,106· 96,159, 96,193։

Իշպու էօնիմիզտէքի չարչէնպիհ կիւնիւ Համպուրկըն իքինճի քէշիտէսի վուգուպուլաճաղընտան, շիմտիյէ տէկին անլէրատէն ալընմամըզ օլանլարը միրուրի զէման իլէ հազլէրինի զայդ իթմէմէլէրի իշիւն բաղպէթլու միչարէրիրիմիզէ տէ. ֆտիմէն պիլտիրիրիզ։ Վէ էօնիմիզտէքի բէնճէնպիհ կիւնիւ տախի Պըրիւնովիւքին իլք քէշիտէսի վուգուպուլաճաղընտան, իշպու իլքիլիքտէ տախի հիսսէմէնտ օլմալարընա տավէթ իտէրիզ։

Գալաթատա Գումիսիօն խան. Նըն գարշըսընտա Ն. 9
Սարրաֆ
Ղ. Փ. Զոբոբեան

Էմնաքք հիւմաեունտան Հայտար բաշատա թիմուր եօլու մէվգրֆի գարշըսընտա գահվէ վէ մէրպուԹաթը իճար իտիլէճէկինտէն, թալիպլէրինին, իշպու հագիրանըն նիհայէթինէ գատար պէհէր կիւն, խալվնէեի խասսաեի շահանէեէ կէլմէլէրի։ 2—4

98 հազիրան 22

Տօլապ, վէ Մուխա, վէ Սաղը-Տէրէ, վէ Քեաղրտխանէ չաեբրլարը օթլագիրէլէրի միզաեիտէսինէ չէհրի հալը բումինին օթուզունճու չարչէնպիհ կիւնիւ գարարը գաթի մէլէրի ճէկինտէն, թալիպլէրինին վէրիլէլի խասսաի շահանէեէ կէլէճազինէ 5—5

ՔԻՆԱ ԳԱԼԻՊԼԱԹԱ

Եալնըզ Գըզրը Բուրնու–Ամերիքա–ըյը Բէրնիյ օլանմաշ էտիլէն բընգբընա շարադը

—

ԲԷՌ ԹԷՍՍԻԲԼԻ, ՎԷ ԼԷԶԻԶ, ՎԷ ԳՈՒՎՎԷԹ ՎԻՐԻՃԻ ՏԻՐ

Սըթմատան վէ գան ազլըղընտան, վէ սինիր զայիֆլիկինտէն նէչէթ իտէն խասթալըգլար իչին բէք միֆիտ տիր։

Մէզքիւր շարապ ատամըն իչթահրնը աչըպ եիւզիւնէ բէնք կէթիրիր, վէ տոտագլարընա գըրմըզըլըգ վէրիր։ Վէ քէզալիք վիճուտէ տինճլիք վէ խաֆիֆլիք, վէ ֆիքրէ տախի պէրրագլըգ վէ աչըգլըգ քէսպ իթտիրիր։

Մէզքիւր շարապ Գալաթատա քէօբրիւ պաշընտա վագը Մէհէմմէտ–Ալի–բաշա խանընտա Ամերիգա էճզախանէսինտէ, վէ իսթանպօլտա տախի Պաղչէ գաբուսունտա Գասապեան էճզա մաղազասընտա պուլունմագտա տըր։

Ռիսյէթլու էհալիմիզէ չունու տախի խապէր վէրիրիզ քի, շիմտիեէ գատար քէնտի խանէսինտէ խասթէկեանը գապուլ իլէմէքտէ պուլունան աթըպպայի հավըգատան տօգթօր Հիւնքեարպէկէնտիեան էֆէնտի, շիմտիտէն սօնրա, մէզքիւր Ամերիգա էճզախանէսինտէ, հէր սալը վէ բէնճէմպհ վէ ճիւմա իրթէսի կիւնլերի էօյլէտէն սօնրա հազըր պուլունարագ, միւրաճաաթ իտէն մէրիզանը գապուլ իլէեէճէք տիր։

Մարտիր Վ. Պէյլէճեան

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Ա. Ա. ՍՈՒՐԲԷՆԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՆԻՆ

Իսթանպօլ, Ալճա համամ, Քէրէնճիլէր քաբուսու Ն. 14

ՊԱԳԱԼԻՑԷ, ՎԷ ԷՎՐՕՊԱ ԻԶԿԻԼԷՐԻ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ՍԻՆՔԼԷՌ ՍԱՊՈՒՆՈՒ

Ինկիլթէրրալը մէշհուր քիմիագէր տօգթէօր Սինքլէրին իճատքէրտէսի օլան մէզքիւր սապուն, կէրէք սըճագ վէ կէրէք սօղուգ սու իչինտէ քէօբիւրիւպ, չամաշըրլարը ասլա էսկիթմէքսիզին թէմիզլէր. պաչգա սապունլարտան զիեատէ գաւրու օլտուղունտան, մէզքիւր սապունուն պիր օգգասը, տիկէր սապունլարըն իւչ օգգասընդն եէրինի թուրմագտա տըր։ Իչինտէ ասլա զարարը մատտէլէր պուլունմատըղը կիպի, չամաշըրլարը տա չիւրիւմէտիկինտէն, մէզքիւր սապուն խթիմալ օլունտուգտա, պիր ուչնէտէ էսկիեէճէք չամաշըրլար, իքի սէնէ տահանըրլար։

Սինքլէր սապունու գուլլանըլտըղընտա, խանէլէրտէն չամաշը բաթրաթըրտա գալգաճագ տըր, չինքի իչպու սապուն զահմէթի զաեէթ գօլայլատըր, չէօյլէ քի, չամաշըրլարը սըճագ սու իչինտէ գայնաթմագ, պուղատաեա գօյմագ վէ սայիրէ կիպի չէյլերէ իհթիեաճ գալմազ։

Սինքլէր սապունու ֆանէլլարը ասլա սէրթլէթմէքսիզին թէմիզլէր, վէ իրէքտէն մաամուլ էշեանըն տա բարլագլըղընը դայպ իթմէզ։

ՍՈՒՐԷԹԻ ԻՍԹԻՄԱԼԸ

Մէզքիւր սապունտան պիր գալըպ տիւիմ տիւիմ քէսպ, գայնար սու իչինէ գօեարագ հալլ իթմէլի տիր, թա քի սապուն սուեուն իչինտէ քեամլէն էրիսին, պատէհու պիր գաղանըն իչինէ տէօրթ գօվա սօղուգ վէ եախատ — չամաշըրլար բէք քիրլի իսէ — սըճագ թաթը սու տօլտուրուպ, մէզքիւր սապունլու գայնար սուեու պու գաղանըն իչինէ տօլտուրմալը, վէ քիրլի չամաշըրլարը տախի պու գաղանըն իչինէ թէմմիյլէ պաթրարագ, պիր կիճէ էօյլէճէ պրագմալը տըր. վէ իրթէսի սապահ չամաշըրլարը օ սուեուն իչինտէ չէթիլէմէլի վէ խիճէ սըգտրգտան սօնրա, իքի եախատ իւչ տէֆա թէմիզ թէմիզ սօղուգ սուտան կէչիրմէլի թա քի սապուն տէֆ օլսուն. պու հալտէ մէզքիւր չամաշըրլար քեամիլէն գար կիպի պէեազլանըրլար։ Քիրլի չամաշըրլարը սապունլու սուեուն իչինտէն չըգարտըգտան սօնրա, մէզքիւր սուեու տէօքիլպ տէ գայ իթմէմէլի տիր, պունուն իչինէ տէ պօեալը չամաշըրլարը 4–5 սաաթ պրագըլըրը, վէ սօնրա եէնէ եօգարտա թաարիֆ օլունան վէճհ իւզրէ եըգանըլտըղը հալտէ, մէզքիւր չամաշըրլար տա բէք ալէա սուրէթտէ թէմիզլէնիրլէր։

Մէզքիւր սապունուն կէրէք թանէ իլէ վէ կէրէք թօբտան սաթըշը իչին, Հայկական Վաճառատուն մաղազասը մագարը թախսիս գըլընմըշ, վէ պու խուսուսա ումումի աճէնթօսու իլէ պիր մուգավէլէ ագտ իտիմիշ օլտուղունտան, Տէրիսաատէթ վէ պիլատը սէլէսէ, վէ Ա.նատօլունուն հէր թարաֆընտան մէզքիւր մաղազաեա միւրաճաաթա միւսարսաթ իտիմէլի տիր։

Մէզքիւր մաղազատա ալէա կիրիտ սապունլարը, վէ սայիր հէր նէվ սապունլար, նէֆիս սրեահ խավէար, Դայսէրիեէնին էվ բաատըրմասը, խալիս վէ գօղուսուզ սիպիր եաղը, նէվ պէ նէվ սբարմաչէթ մուսիլարը, Բիօ վէ Մարթինիք գահվէլէրի, Թրիէսթէ, վէ Հօլանտա չէքէրլէրի, վէ Ֆրանսանքն քէլլէ չէքէրի, Նաբօլի վէ Ճէնօվա մաքառնա վէ չէհրիեէլէրի, Մալթա վէ Մարսիլիա բաթաթէսլէրի, եէրլի վէ Ֆիլիմինկ բէյրիրլէրի, Միլան եաղը, քօլա, Մըսըր, Իթալեա վէ Ինկիլիզ բիրինճլէրի, ֆասուլեա, զէյթուն եաղը, չիվիտ, վէ սայիրէ պուլունուր։

Մէզքիւր մաղազանքն մէպտէսի «ազ գաղանրպ», չօգ սաթմագ, վէ սաթըշը քէսրէթինտէն իսթիֆատ իթմէք տիր։ Թարթրար վէ էմթաանքն ճինսինճէ ասլա հիլէբարլըղա իրթիքեապ լտիմէտիկինէ հէր քէս պիթրէրիպէ իգնա օլմուշտուր։ Սաթըն ալընան մալար, մաղազանքն համալարը վասրթասրյա նագլ իտիլտիքտէ, ուճագ պիր նագլիեէ իւճրլիթի ալընմագտա տըր. թահրիրէն վէրիլէն սիբարըշլար, վագթիյլէ վէ տիգդաթը թամէմ իւգրէ իճրա իտիլիպ, մահէպլէնէ իրսալ օլունուրլար։ Քէնտի խրտմէթքէարլարը վէ եախատ տիկէր պիրիսինին վասրթասրյա սիբարըշ վէրէնլէրէ, վէրիլէն էմթաաեը, վէ մուգապիլէն ալընան մէպլաղը միապէյեին պիրէր բուսուլա կէօնտէրիլիր։

Մէզքիւր մաղազատա Ֆրանսատան խասսէթէն ճէլպ օլունմուշ Շամբանեա, Մալակա Սէնթ–Էմիլիօն, Մէտոք շարապլարը, վէ սայիր հէր նէվնէֆիս շարապլար, ճինս ճինս գօնեագլար, ամէռ, մէնթա, քիւրասօա, իքսիրլէր, գուլթուլար իչինտէ սարտէլա, Լիօն չէհրինին սալամին նամ մէշհուր սուճուղու վէ Ֆօմ պալըգլարը, Էվրօբանքն չիչէլէր իչինտէ սագլամըշ նէֆիս թիւրլիւ թուրշուլարը, Թուզլու սու իչինտէ սագլանմըշ թագէ ֆասուլեա, եէշիլ պէյթուն, պէզէլեա, վէ չիչէլէր իչինտէ տօմաթէս վէ սայիրէ տէ պուլունուր։

Պազբար պիզիմ ֆիեաթլարըմըզը պիր անը պէհա պուլմագտա օլտուգլարընտան, պու զաթլարա խապէր վէրիրիզ քի, մաղազամըզտա ֆէնա մոլի էյի մալ եէրինէ սաթմագ, Լքսիք թարթմագ վէ սայիր պուլնէվհիյլէքեարլըգլարա իրթիքեապ օլունմամագտա, վէ պինաէն ալէյի ֆէնա մալ էյի մաթա եէրինէ ուճուզ ֆիեաթ իլէ վէրիլիպ տէ, քիմսէ իղֆալ իտիլմէքտէ տիր։ Ուճուզճուլուգ խուսուսունտա, մաղազամըզ իլէ հիչ պիր մաղազա բէգապէթ իթմէմէքտէ տիր, վէ իսէմէգ։

ԲԱՐԼԱՏՐՃԸ ՍՈՒ

Մէզքիւր նէվիճատ սու, չիչէլէր իչինտէ պուլունմագտա օլուպ, պագբրտան վէ բլրինճատէն մամուլ էշեանընը քիրինի էքի տագըդա իչինտէ թէմիզլէմէքտէ վէ օնլարա ֆէվգէյատտէ պիր բարլագըգ վէրմէքտէ տիր։

Իչպու բարլատրը սու տախի Ալճա համամնտա Քէլթէնճիլէր գաբուսունտա Ն. 14 Հայկական Վաճառատունտա ֆիրուխթ օլունմագտա տըր։

ԲԱԶԱՐԼԸՂ ԵՕԳ—ՍԱԹԸՇԼԱՐ ԲԻՇԻՆ

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԻՍՊԷՋԱՐԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Իսթանպօլտա Պաղչէ–գաբուսունտա, Էմթաա կէօմրիւկիւ գարշուսընտա քիւշատ էյլէտիկիմիզ 43 նիւմէրօլու էճզախանէմիզ իչին քեաֆիֆէյի իլաճլարըմըզը Էվրօբատան հէնուզ ճէլպ էյլէմիշ օլուպ քեաֆիֆէյի իսթիհզարաթըմըզը տախի, տիգդաթը թամէմ իլէ հազըրլամըշ օլտուղումըզը տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ միւթէպէր էհալիմիզէ իլան իտէրիզ։

Մէվսիմ իգթիզասընճա, պալըգ եաղը իսթիմալ իթմէքտէ օլան զէվաթա, գարըշըգ վէ պօղուլմուշ եաղլարտան իճթինամ իթմէք իսթէտիքլէրինտէ, հէնուզ կէթիրթմիշ օլտուղումուզ Բէթէրմօլէր ֆապրիգասընը հալիս մորինօ պալըգը ճէյէրինին եաղընտան իշթիրա իթմէէրինի խալիսանէ պէեան իտէրիզ։

Իլաճարընը եարըլմասընա ֆէվգէլատէ տիգդաթ օլունմագտա օլտուղու կիպի, ֆիյաթճա տախի, իտարէ իտէպիլէճէկինտէ զիյատէ թալեպ իթմէմէյի քէնտիմիզէ մէսլէք իթթիխազ իթմիշ օլտուղումուզտան, թէշրիֆ իտէն միւշթէրիլէրին մէճմուն գալաճագլարը պի իշթիպահ տըր։

Էճզախանէմիզէ, մէմլէքէթիմիզին էն միւթէպէր տօգթօրլարընտան, տօգթօր Պ. Թիւրապեան էֆէնտի տէվամ իթմէքտէ օլուպ, բաբար կիւնլերինտէն մատտա, հէր կիւն սաաթ 6տան 9ա գատար հասթալարընա պագմագտա տըր, վէ կէօզ, գուլագ թապիպի տօգթօր Գուսթօմիրիս տախի հէր կիւն հասթալարընը սաաթ 7½տան 9ա գատար գապուլ իթմէքտէ օլուպ, սայիր միւթէպէր տօգթօրլարտան տախի տէվամ իտէնլէր վարտըր։

Յ. ԻՍՊԷՋԷՐԵԱՆ

ՏՕԳԹՕՐ

ՅԱԿՈԲ ԷՖԷՆԴԻ ՍԻՄՈՆՕՖ

Բայիթախթըմզտա վէ միլլէթի միզտէն օլտուղու հալտէ պիր թապպիպի հազիզ տահա արթմըշ տըր. չէօյլէ քի տօգթօր Յակոբ էֆէնտի Սիմոնօֆ Փարիստէ քէնտի իլմինի բէք բարլագ սուրէթտէ թահսիլ ու իլմալ. վէ քէնտի չէհատէթնամէսի տիզ ու իսթիհսալ պիրլէ, պու տէֆա պու թարաֆա ավտէթ էյլէտիկինտէն, վէ չիմտիքի հալ եազ մէվսիմի օրմանը ճիհէթլէ Պողազ իչինտէ, Մէզար պուլնու Նամ մահէլլտէ 30 նիւմէրօ իլէ միւրագամ սահիլխանէտէ իգամէթ իլմէքտէ պուլունտուղունտան, կիւն մահէլլի մէզպուրտէ, քէնտուլէ միւրաճաաթի իտէն քէյֆիլլերի գապալ էյլէմէքտէ օլտուղու կիպի, չարչէմպիհ կիւնլերի տախի մէճճանէն օլտուղու հալտէ, պամագտա տըր։

Բազար իրթէսի վէ բէնճէմպհ կիւնլերի, սաաթ 6տան 8է գատար, Իսթանպօլտա Պաղչէ գաբուսունտա վագը 18 նիւմէրօրտ Մէրհամէթճեան էճզախանէսինտէ պուլունմագտա, վէ միւրաճաաթի իտէն քէյֆիզէրէ մէճճանէն պագմազտա տըր։

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ
ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՆԻ ՈՃՈՎ

—

Երէ–էրեաց
ԹՈՎՄԱՍ ԹԷՐԶԵԱՆ

Թէրզեան էֆէնտինին իշպու զանեէթ միֆիտ էսերի, պունտան էվէլ չայեան օլտուղու գապալիլիթէ մազհար օլարագ, իլք թապպանտան գալմամըշ օլտուղունտան, պունտէֆա լազմ կէլէն պազը թէպէտիւլտի տախի իճրա օլունարագ թէքրար թապ իտիլմիշ տիր։

Պու քիմագ ֆիրանսըզճա էօյլէնմէք արզուսունտա պուլունանլարա պիւյիւք խըզմէթ իսէպլէճէկինտէն, օլ արզուտա պուլունանլարը, հէմ չաբուգ սուրէթտէ, վէ հէմ տէ էօյլէ հավայի օլմաերգ, էսասլը պիր թարգտա լիսանը ֆրանսէվիյի թահսիլ էյլէմէք իսթէեէնլերին պիրէր թանէ իշթիրա իլէ, իսթիֆատէ էյլէմէլերինի նասիհաթ իտէրիզ։

Ֆիեաթը 6 ղուրուշ տուր։

ՄՈՒԱՑԷՆԷՑԻ ԽԱՍԹԷԿԵԱՆ

ՏՕՔԹԷՕՐ ՇՈՒԱՐՑ

Էօյլէրէն, Էօյլէ սոնս ալֆ. սաաթ 4ե գատար

40–Պիւյիւք Հէնտէք սօղաղը–40

Տօքթէօրիւ միւմանիէյէհին գապինէսինտէ, հէր նէվի հավա պաշալարը, վէ նէֆէս եօլարընա էնվայը էճզա պուխարլարը իւֆլէմէկէ մնխուսուս ալէթլէր մէվճուտ օլուպ, ագ ճիկէր վէ պօղազ վէ պուրուն խասթալըգլարընա խուսուսի օլարագ պագարդը կիպի, էլէքթրիք ալէթլէրիյլէ իճրա օլունան հէր նէվի թէտավիյի եարան էսկի կէօրիւզ վէ նէղլէ, վէ պոլմաճա էօքսիրիւք, վէ տիֆթէրի վէ եէլ վէ սինիր խասթալըգլարը, վէ քէօթրիսմիւք վէ սարա կիպի իլէթլէրին թագիպի խուսուսիկ տիր։

Քէզա, կիզլի խասթալըգլար, զայիֆլիք վէ զայրիհիմ։

ՍԱՐՐԱՖԻՑԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՖՕՐԹԱԼԱՐԸ

Բարիս, 8 յուլիս

Ֆրանսըզ ֆոնտասու 3%	81·25
» » 5%	114 85
Իսհամը Ումումիէ աչըլար	11-45
» » գարանտը	11-40
1865 Իսթիգրազը	73-
1869 »	63-
1873 »	57-
Բուսէլի չըմենտը. Թահվիլա	53-50
Օսմանլը Պանգասը	731-25
Դրէսթ Լիոնէ	665-
Բուս ֆոնտասու 5% (1877	-
Բուսիանքն Շարք իսթիգրազը	-
Իթալիա ֆոնտասու	87-75
Մըսրը իսթիգ. պիրլէմիշ	284-50
Իսբանեա խարիճի իսթիգրազը	27-½
Դամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-17

Բարիս, (Պուլվար) 8 յուլիս

Ֆրանսըզ ֆոնտասու 3%	114-85
Իսհամը Ումումիէ	11-45

—

Լօնտրա 8 յուլիս

Ինկիլիզ ֆոնսօլիտ	99-15/16
Իսհամը Ումումիէ աչըլըը	11-¼
» » գարանտը	11-¼
1865 Իսթիգրազը	-
1869 »	12-¾
1871 »	59-
1872 (Պօնտրի Թէզգէր)	22-
1873 »	11-¾
Տէվլէթի Ալիէնին 1877 իսթիգ. բարը	70-
Օսմանլը Պանգասը	19-
Բուսիա իսթիգրազը 1873	82-½
Մըսրը իսթիգրազը պիրլէմիշ	56-½
» իմթիհազը (չըմենտ.)	80-¾
Տաիրա ռանիէ	55-¾
Մըսրըն Բօչիլտ իսթիգրազը	78-
1877 Մահարիթան Իսհամը	99-½
Դամպիօ Բարիզ	-

—

Վիէննա, 8 յուլիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիա	120-65
Բուսէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	25-20

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱԹԸ

Էսհ. Ումումի յունիս 26 ագշմ. գր.	12-26
» » յունիս 28 սպհ. աչ	-
» » Էն եիւքսէք	-
» » Էն աչաղը	-
» » Սաաթ 5 տէ	12-26
1865 Իսթիգ. (Մուքօն) 6% ֆ.	-
1865 » » 6% ֆ.	65-
1869 » (Բինար) 6% ֆ.	61-
1872 » (Պօն տու Թրէզօր	21-50
1873 » (Բինար) 6% ֆ.	56-
Բուսէլի չըմենտիֆէր	52-50
Բէքոր ղուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	28-
Ագչէ ֆայիդէ %	9-

—

ԱԳՏԻՕՆԱԼԱՐ ԳԻՆԱԾԸ

Դրէսթ Ժէնէրալ 6%	6-15
Մոսիէթ Ժէն 6%	5- 5
Իսթանպոլ Պանգասը	9- 3
Մոսիէթ Օթթոման	3-35
Թրամվայ 5%	320-
Լավրիօմ (մատէն)	171-

—

ԱԳՏԵԼԷՐԻՆ ՌԻԱՋԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	110 25
Ֆրանսըզ ալթունու	88-
Բոլ	90-24
Գրիմիյ ալթունու	51- 5
Պէեազ մէճիտիյէ	108- 2
Մէքսիք	207-
Պէշլիք	211-10
Ալթըլըգ	126-20
Գագըր	700-
Գարպօն գայիմէսի գարիճ	900-

—

ԳԱԶՄԷՆԻՆ ՌԻԱՋԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1060-
Էն աչաղը	1060-
Սաաթ 8 տէ	1060-

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ, ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ